
Mulig kreftrisiko ved tilvirkning og bruk av kreosotimpregnert trevirke

ARTIKKEL

HOLME JA

REFSNES M

DYBING E

Sammendrag

Kreosot er et kulltjæreprodukt som inneholder mutagene og karsinogene stoffer som polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og benzen. I samsvar med et EU-direktiv er omsetning og bruk av kreosotimpregnert materiale regulert, men karsinogenklassifisering av blandinger som inneholder kreosot er ikke nødvendig hvis innholdet av benzo(a)pyren (BaP) er lavere enn 50 ppm (parts per million) og benzeninnholdet er lavere enn 1000 ppm. En nylig utført, grundig studie med hudpensling av mus viser at den kreftfremkallende evnen til kreosotblandinger er fem ganger høyere enn den som kantiskrives innholdet av BaP alene. Beregninger foretatt på grunnlag av denne musestudien tilsier at selv kreosot som inneholder 50 ppm BaP, vil føre til en signifikant økning av forekomst av hudkreft hos mus.

Resultatene av stikkprøvemålinger av luft i boligområder nær impregneringsfabrikker og en grov beregning av hudopptak hos barn ved lek med kreosotimpregnert trevirke, indikerer en livstidsrisiko for kreft i størrelsesordenen enper 10000 fra slik eksponering. Til tross for den store usikkerheten som er forbundet med slike beregninger, gir resultatene grunnlag for en viss bekymring. Ytterligere krav til tillatt innhold av BaP og benzen i kreosot og bruk av kreosotbehandlet trevirke bør derfor vurderes.

Publisert: 10. august 1999. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. august 2026.